

Prokuratura Prawo

Wrzesień 2013 r.

ISSN 1233-2577

9

Prokuratura Generalna

Spis treści
Table of contents

Artykuły/*Articles*

dr hab. Ewa Bienkowska, prof. Europejskiej Wyższej Szkoły Prawa i Administracji w Warszawie	5
Europejskie standardy ochrony prywatności ofiar przestępstw	5
<i>European standards on the protection of the privacy of crime victims</i>	22
dr Krzysztof Karsznicki, prokurator Prokuratury Generalnej	23
Program ochrony świadka w Polsce na tle regulacji prawnych innych państw członkowskich Unii Europejskiej	23
<i>Witness protection programme in Poland as compared to regulations applicable in other Member States of the European Union</i>	35
dr Anna Zofia Krawiec, asystent sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Wojskowej	36
Kasacja Rzecznika Praw Dziecka	44
<i>Cassation by the Children's Ombudsman</i>	44
dr Katarzyna Banasik, adiunkt Krakowskiej Akademii im. A. Frycza Modrzewskiego	45
Typ uprzywilejowany czynu zabronionego	56
<i>Lesser included offence</i>	57
Daniel Strzelecki, sędzia Sądu Rejonowego w Bolesławcu	87
Charakter jurystyczny wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 k.k.s. . . .	87
<i>Juristic nature of a petty fiscal offence under the Fiscal Penal Code, Article 57, § 1</i>	88
dr Marcin Warchoń, Uniwersytet Warszawski	100
Konstytucyjność wykroczenia niewykonania polecenia porządkowego w trakcie trwania imprezy sportowej	100
<i>Constitutional nature of a petty offence of failing to follow a security instruction during a sports event</i>	101
dr Magdalena Maraszek, aplikantka adwokacka w Sopocie	114
Uprawnienia Policji w postępowaniu w sprawach nieletnich	114
<i>Police powers in cases involving minors</i>	115
Marek Cioś, prokurator Prokuratury Okręgowej w Katowicach, del. do Prokuratury Generalnej	119
Reprezentacja procesowa powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury	119
<i>Representation of general organizational units of the Prosecutor Service in lawsuits</i>	119

Robert Seweryn, referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Tychach	
Wieczystoksięgowe aspekty zabezpieczenia majątkowego	120
<i>Land-registry aspects of property collateral</i>	146
Dariusz Drajewicz, sędzia Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie	
Słoweńskie organy ochrony prawnej	147
<i>Slovenian judiciary bodies</i>	159

Materiały Szkoleniowe/*Training Materials*

Daniel Taberski, asystent prokuratora w Prokuraturze Apelacyjnej w Poznaniu	
Narzędzia cyfrowe w pracy prokuratora	160
<i>Digital tools for prosecutors</i>	175
Tomasz Kowalczyk, dr Tomasz Safjański, pełnomocnicy Komendanta Głównego Policji	
Koordinacja pracy ekspertów kryminalistycznych w Policji	176
<i>Work coordination of Police expert criminal examiners</i>	182

Recenzje/*Reviews*

Książki pod red. Emila W. Pływaczewskiego i Ewy Kowalewskiej-Borys, Zwalczanie przemytu. Zbiór dobrych praktyk. Różne perspektywy – wspólny cel , Wydawnictwo Difin, Warszawa 2013 – oprac. Mariusz Charkiewicz	183
<i>Of book by Emil W. Pływaczewski and Ewa Kowalewska-Borys (eds.), Fight against Smuggling. The Code of Good Practice. Various Perspectives – Common Goal, Difin, Warsaw 2013, by Mariusz Charkiewicz</i>	183

Glosy/*Commentaries*

do uchwały składu 7 sędziów SN z dnia 29 października 2012 r., sygn. I KZP 17/12 (dot. abstrakcyjnych pytań prawnych) – oprac. prof. dr hab. Ryszard A. Stefański	187
<i>to the Resolution adopted by 7 Supreme Court justices on 29 October 2012, file ref. no. I KZP 17/12 (concerns abstract legal questions), by prof. Ryszard A. Stefański</i>	195

Sprawozdania i Informacje/*Reports And Information*

Informacja o książce pt. „Egzamin powinien mieć sens i być sprawiedliwy”	196
<i>Information about the book entitled “Exam should be reasonable and fair”</i>	196

Mariusz Charkiewicz

Recenzja książki pod red. Emila W. Pływaczewskiego, Ewy Kowalewskiej-Borys, Zwalczenie przemytu. Zbiór dobrych praktyk. Różne perspektywy – wspólny cel, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2013, s. 244

Recenzowana książka jest pierwszym na rynku wydawniczym opracowaniem, które w sposób tak wszechstronny zajmuje się tematyką zwalczania przemytu. Mimo to, że tematyka książki odnosi się konkretnie do kwestii zwalczania przemytu, w istocie jest to pozycja interdyscyplinarna, obejmująca wiele dziedzin związanych z przemytem, w tym prawa i postępowania karnego, prawa finansowego, kryminologii, prawa cywilnego, a także socjologii.

Do powstania recenzowanej książki przyczynili się wybitni specjaliści z różnych dziedzin prawa, w tym w szczególności karnego, finansowego oraz cywilnego, a także przedstawiciele różnych instytucji zaangażowanych w walkę z przemytem, w szczególności pracownicy aparatu skarbowego, prokuratorzy, a także sędziowie. Niewątpliwą zaletą książki jest to, że stanowi ona efekt wspólnej pracy zarówno ludzi nauki, jak też praktyków.

Autorzy opracowania szczególną uwagę poświęcili tematyce zwalczania przemytu wyrobów akcyzowych. Przemysł wyrobów akcyzowych, oprócz tego, że stanowi czyn zabroniony, określony w przepisach kodeksu karnego skarbowego, wiąże się również bezpośrednio z nielegalnym handlem tymi wyrobami, któremu towarzyszy zjawisko uchylania się od opodatkowania, przede wszystkim podatkiem akcyzowym, ale także podatkami związanymi z opodatkowaniem obrotu oraz z opodatkowaniem osiągnięcia dochodów. W książce wyeksponowano szczególne związki prawa karnego skarbowego z prawem finansowym. Podkreślono blankietowy charakter norm prawa karnego skarbowego oraz ich bezpośrednie powiązanie z normami prawa finansowego, w tym celnego oraz podatkowego. Powiązania te w praktyce wywołują szereg wątpliwości interpretacyjnych. Najlepszym przykładem może być regulacja art. 15 § 1 i 2 k.k.s. Zgodnie z tym przepisem orzeczenie zapadłe w postępowaniu w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe nie zwalnia od obowiązku uiszczenia należności publicznoprawnej. Jednakże w razie orzeczenia przepadku przedmiotów, ściągnięcia ich równowartości pieniężnej lub obowiązku uiszczenia ich równowartości pieniężnej wygasa obowiązek uiszczenia należności publicznoprawnej doty-

czącej tych przedmiotów. Jest to specyficzna forma wygasania zobowiązań podatkowych, której nie przewiduje ordynacja podatkowa.

Konsekwencją wskazanych powiązań prawa karnego skarbowego z prawem finansowym są określone relacje w działaniach organów administracji skarbowej na gruncie postępowań administracyjnych (podatkowych, celnych) oraz finansowych i niefinansowych organów postępowania przygotowawczego.

Analiza naukowa ujęta w książce ma, co szczególnie należy docenić, charakter dogmatyczno-empiryczny. Oprócz bowiem szeroko pojętej analizy norm prawnych w pracy ujęto także materię opartą o badania empiryczne, w szczególności dotyczące przesłanek przemytu czy też wszechstronnej charakterystyki sprawców przestępstwa przemytu. Zaletą opracowania jest to, że Autorzy powołują orzecznictwo sądów polskich, wybrane orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, odwołują się do bogatej literatury z zakresu wielu dziedzin (prawa i postępowania karnego, kryminologii, socjologii, prawa celnego, prawa podatkowego), a także innych opracowań, w tym pochodzących od organów administracji skarbowej. Autorzy nie unikają odpowiedzi na trudne pytania. Redagując zaś te odpowiedzi, odnoszą się do poglądów orzecznictwa oraz doktryny. Dobrze się też stało, że w książce dostrzeżono „dwie strony medalu” tytułowego pojęcia „dobrych praktyk”. Dobre praktyki, z jednej strony, mają służyć zadbania o interes finansów publicznych, ale w ramach dobrych praktyk mieści się także kwestia praw jednostki.

Książka została podzielona na pięć zasadniczych rozdziałów. Ponadto w istocie szóstym rozdziałem jest referat, który pozostaje w ścisłym związku z tematyką opracowania.

W rozdziale pierwszym („Formy przemytu wyrobów akcyzowych”) uwagi wprowadzające w zakresie materii zwalczania przemytu przedstawił J. Kapićca, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów. W dalszej kolejności W. Czyżowicz przedstawił społecznoekonomiczne przesłanki przemytu wyrobów akcyzowych, przy czym skupił swoje rozważania na przemycie i handlu papierosami. Rozdział pierwszy kończą natomiast rozważania R. Woźniaka, Dyrektora Izby Celnej w Białej Podlaskiej, oraz D. Sowulewskiego, Zastępcy Dyrektora Izby Celnej w Białymstoku, poświęcone formom przemytu, jego skali oraz poziomowi ujawnień tego zjawiska.

Rozdział drugi dotyczy rozwiązań prawnych w zakresie zwalczania przemytu wyrobów akcyzowych. W rozdziale tym C. Kulesza omówił karnoskarbowe regulacje dotyczące problematyki zwalczania przemytu. Z kolei E. Kowalewska-Borys i A. Michałowska przedstawiły metodykę prowadzenia postępowania przygotowawczego w sprawach dotyczących przestępstw związanych z przemytem. Nie bez znaczenia dla zwalczania przemytu pozostaje kwestia odpowiedzialności funkcjonariuszy Służby Celnej, którą to materię,

w jej cywilnoprawnym aspekcie, zaprezentowała T. Mróz, wskazując w szczególności, że odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkodę spowodowaną wydaniem przez organ władzy publicznej niezgodnej z prawem decyzji nie jest już uzależniona od rażącego naruszenia prawa.

W kolejnym, trzecim rozdziale („Kryminologiczne aspekty zjawiska przemytu, w tym przyczyny, charakterystyka sprawców, *modus operandi* przemytu”) B. Hołyst przedstawił psychologiczną charakterystykę sprawców przemytu. W dalszej części tego rozdziału M. Perkowska omówiła wyniki własnych badań empirycznych poświęconych charakterystyce sprawców przestępstw przemytniczych. Z kolei charakterystykę sprawców przestępstw przemytu z punktu widzenia spraw karnych skarbowych prowadzonych w Urzędzie Celnym w Białymstoku zaprezentował R. H. Kruszewski, Kierownik Referatu Dochodzeniowo-Śledczego Urzędu Celnego w Białymstoku. Rozdział ten kończy analiza zjawiska przemytu na tle nielegalnych rynków w ujęciu lokalnym, regionalnym oraz międzynarodowym opracowana przez Emila W. Pływaczewskiego.

Rozdział czwarty („Zasady, interpretacja oraz postępowanie w przedmiocie zwolnień celnych stosownie do postanowień Dyrektywy Rady 2007/74 z dnia 20 grudnia 2007 r.”) otwiera przedstawienie regulacji prawnych w zakresie zwolnień celnych dla podróżnych oraz związanych z tymi regulacjami wątpliwości interpretacyjnych, dokonane przez T. Michalaka, Dyrektora Departamentu Polityki Celnej w Ministerstwie Finansów. Kontynuacji tej tematyki poświęciła się M. Laszuk, zwracając w szczególności uwagę na istotne skutki powiązań niedookreślonych regulacji prawa podatkowego i celnego w zakresie zwolnień towarów przywożonych w bagażu osobistym podróżnych oraz przepisów prawa karnego skarbowego. Rozdział kończą P. Stawiszyn oraz T. Nowak, Starszy Ekspert Służby Celnej w Izbie Celnej w Opolu, analizą połączoną z oceną implementacji Dyrektywy rady 2007/74 z dnia 20 grudnia 2007 r. w polskim systemie prawnym.

Rozdział piąty („Zasady wymiaru kary i środków karnych dla osób nielegalnie wprowadzających wyroby akcyzowe na obszar UE”) otwiera analiza realizacji zasad wymiaru kar w sprawach ujawnionych bądź przekazanych do prowadzenia przez urzędy celne, opracowana na podstawie danych z Systemu Informatycznego „Ewidencja Spraw Karnych Skarbowych” przez B. Szyryńską, Kierownika Referatu Dochodzeniowo-Śledczego Izby Celnej w Białymstoku. W dalszej części M. Świdorski, Naczelnik Wydziału Dochodzeń Departamentu Kontroli Celno-Akcyzowej i Kontroli Gier w Ministerstwie Finansów, omówił, w tym również scharakteryzował, kary oraz środki karne za przemyt stosowane w Polsce i w innych Państwach Członkowskich UE.

Książkę kończy głos P. Ochmana przeciwko aktualnemu zakazowi orzekania przez sąd karny przepadku przedmiotów tytułem środka zabezpieczającego po uprzednim nałożeniu na sprawcę wykroczenia celnego (zwłaszcza

akcyzowego) kary grzywny w drodze prawomocnego mandatu karnego, który w istocie jest autonomicznym rozdziałem recenzowanej książki.

Podsumowując, należy stwierdzić, że recenzowana książka jest ponad wszelką wątpliwość wartościowym opracowaniem w zakresie tematyki zwalczania przemytu. Jej lektura powinna przyczynić się do uporządkowania oraz zrozumienia wielopłaszczyznowej materii związanej z przemytem wyrobów akcyzowych oraz zwalczaniem tego zjawiska. Opracowanie to z pewnością będzie przydatne, w szczególności praktykom i to zarówno tym po stronie podmiotów zwalczających przemyt, jak również tym, którzy bronią interesów osób podejrzanych o przemyt; przy czym, co należy podkreślić, w obu przypadkach praktykom w postępowaniach karnych oraz w postępowaniach administracyjnych. Książka stanowi również istotne źródło wiedzy dla teoretyków. Zawarte są w niej cenne informacje o funkcjonowaniu administracji celnej w obszarze realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem i zwalczaniem działalności przemytniczej.